

Manifest:

PARALITZACIÓ IMMEDIATA DE L'ENDERROC DE L'EDIFICI HISTÒRIC DE L'ESTACIÓ DE MERCADERIES DE

Barcelona està a punt de perdre un dels seus últims grans testimonis ferroviaris del segle XX.

L'edifici històric de l'antiga estació de mercaderies Barcelona-Clot (Sagrera), propietat d'ADIF i situat a la Baixada de la Sagrera, es troba amenaçat d'enderroc imminent.

Si això es consuma, desapareixerà **l'únic vestigi arquitectònic** que queda en peu d'un complex ferroviari que va ocupar 200.000 m² i va disposar de 17,5 km de vies, convertint-se en un dels espais ferroviaris més extensos i estratègics de Barcelona.

És el darrer testimoni físic d'una estació que va marcar la vida de tot un barri i que va transformar la ciutat.

Figura 1: Estat actual de l'edifici històric de l'Estació Barcelona-Sagrera Mercaderies

Peça clau del desenvolupament industrial de Barcelona

La línia Barcelona-Portbou per Granollers i Girona va entrar en servei l'any 1854. Tanmateix, davant la saturació de l'estació del Clot i de l'Estació de França, la **Compañía de los Ferrocarriles de Madrid a Zaragoza y Alicante (MZA)** va impulsar, dins del seu Pla de diversificació del trànsit ferroviari (1899), la construcció d'una gran estació de mercaderies a la Sagrera.

Les obres es van iniciar el 1917 i l'estació **va entrar en servei entre 1922 i 1923**, sota la direcció de l'enginyer **Eduard Maristany** i amb el contractista **Josep Miarnau Navàs**.

El projecte va requerir modificacions del Rec Comtal i importants obres d'enginyeria per garantir els regadius i les connexions viàries.

Durant dècades, aquesta infraestructura va ser la gran porta ferroviària de mercaderies de Barcelona. Entre 1964 i 1985 va exercir funció de duana per a les mercaderies que entraven i sortien via Portbou, convertint-se, de facto, en **frontera ferroviària amb França**.

Fins a l'entrada d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea (1 de gener de 1986), la Sagrera va ser un node logístic internacional de primer ordre.

No estem parlant d'un edifici aïllat. Parlem del centre neuràlgic del corredor econòmic que, des del Port de Barcelona i seguint l'**antiga carretera de Ribes**, **va vertebrar el desenvolupament industrial de Sant Martí, Sant Andreu** i bona part de Catalunya.

Figura 2: Estat actual de l'edifici històric de l'Estació Barcelona-Sagrera Mercaderies

Valor històric i patrimonial

L'edifici que encara es conserva, de quatre plantes, composició simètrica i influència neoclàssic, és l'únic supervivent del conjunt arquitectònic que incloïa un edifici bessó i habitatges per a treballadors.

L'edifici responia a una funció estrictament operativa. Es tracta d'un clar exemple de l'arquitectura industrial autèntica, testimoni directe del sistema logístic que va fer créixer Barcelona durant el segle XX.

Avui és l'únic element que permet explicar físicament què va ser la gran estació de mercaderies de la ciutat.

L'edifici principal és l'últim testimoni material d'un complex ferroviari que va marcar la configuració urbana, econòmica i social de la Sagrera i de Sant Martí durant gairebé set dècades.

Si aquest edifici s'enderroca, no quedarà cap element físic que permeti explicar, des del territori mateix, què va representar aquest espai per a Barcelona.

Figura 3: Recreació de l'estació, un cop rehabilitada

Memòria històrica i regeneració urbana

Preservar-lo no és un acte nostàlgic. És una decisió estratègica de ciutat.

L'edifici és estructuralment recuperable i perfectament integrable dins del projecte de la futura gran estació intermodal de Barcelona Sagrera.

La seva rehabilitació permetria destinar-lo a **usos cívics i comunitaris**, equipaments culturals, espais per a entitats, centre d'interpretació de la memòria ferroviària i industrial del barri. També permetria fer-lo servir per **crear a habitatge social de qualitat**, integrat en un model de regeneració urbana que combini patrimoni i nova arquitectura.

La gran transformació de la Sagrera no ha de significar esborrar el passat, sinó incorporar-lo. La convivència entre patrimoni industrial rehabilitat i nova infraestructura ferroviària és habitual en moltes ciutats europees que han entès que la identitat urbana és un actiu.

Convertir-lo en espai públic o habitatge social significaria transformar una antiga barrera ferroviària en un punt de cohesió urbana.

Enderrocar-lo seria una decisió irreversible. Recuperar-lo és una oportunitat històrica.

Figura 4: Recreació de l'estació, un cop rehabilitada

DEMANDA FORMAL EN RELACIÓ A LES ACTUACIONS SOBRE L'EDIFICI HISTÒRIC DE L'ESTACIÓ DE MERCADERIES DE BARCELONA-CLOT (SAGRERA)

Demanem:

1. La **paralització immediata de qualsevol actuació d'enderroc**. No demanem la paralització de les obres de la nova estació de La Sagrera, sinó únicament preservar l'entorn de l'edifici històric.
2. La **catalogació patrimonial urgent** de l'edifici.
3. Un **estudi tècnic independent sobre la seva rehabilitació** i integració en el nou projecte de la Sagrera.
4. Un **procés públic i transparent de debat amb participació ciutadana i d'experts** en patrimoni industrial.

Aquest edifici no és un obstacle per al futur de la Sagrera. És el seu fonament històric.

Si desapareix, Barcelona perdrà una peça clau del seu relat ferroviari, industrial i social. Encara som a temps de recuperar-lo

Figura 5: Recreació de l'estació, un cop rehabilitada